

NOTAT

Dato: 14. juni 2011
Kontor: Kontrol- og Analyse-
kontoret
J.nr.: 11/33641
Sagsbeh.: SBA

Notat til Europaudvalget om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens præjudicielle sag, C-83/11, Rahman

1. Indledning

Upper Tribunal i Storbritannien har forelagt EU-Domstolen seks præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 3, artikel 2, og artikel 10, stk. 2, litra e), i direktiv 2004/38/EF (opholdsdirektivet).

Spørgsmålene omhandler retsstillingen for de af artikel 3, stk. 2, omfattede "andre familie-medlemmer". Det centrale spørgsmål i sagen er, om artikel 3, stk. 2, i opholdsdirektivet medfører en EU-retlig forpligtelse for medlemsstaterne til at indrømme en opholdsret til denne persongruppe, uagtet at nationale betingelser for opholdsret ikke er opfyldt.

2. Sagens faktiske omstændigheder og centrale juridiske problemstilling

De indstævnte i sagen er tre bangladeshiske statsborgere, der har ansøgt om opholdsret i Storbritannien under henvisning til deres slægtskabsforhold som henholdsvis bror, halvbror og nevø til Hr. Mahbur Rahman, der tillige er bangladeshisk statsborger. Hr. Mahbur Rahman har opholdsret i Storbritannien som ægtefælle til den irske statsborger, Roisin Rahman. Parret indgik ægteskab den 31. maj 2006.

Med henblik på ophold hos Hr. Mahbur Rahman i Storbritannien fik de indstævnte indrejsetilladelse som personer, der forsørges af et familiemedlem, som er EU/EØS-statsborger (Roisin Rahman). De fik dog afslag på deres ansøgning om opholdskort under henvisning til, at de ikke opfyldte kriterierne for medlemmer af en EØS-statsborgers "udvidede familie".

Sagsøger i sagen er Secretary of State, som har nedlagt påstand om, at dokumentationen for forsørgelsen er utilstrækkelig, og at ingen af de indstævnte opfylder kriterierne for at have status som "medlemmer af den udvidede familie".

De indstævnte har anført, at de alle bor i den samme EU-medlemsstat som unionsborgeren Roisin Rahman, og at hun fortsat forsørger dem. De indstævnte har derimod ikke været forsørget af eller været en del af Roisin Rahmans husstand i en anden EU-medlemsstat end Storbritannien og heller ikke i deres hjemland Bangladesh.

Det centrale spørgsmål i sagen er, hvorvidt artikel 3, stk. 2, i opholdsdirektivet medfører en EU-retlig forpligtelse for medlemsstaterne til at lette indrejse eller ophold for "andre familiemedlemmer".

Endvidere er det centralt for sagens udfald, at der tages stilling til, om "andre familiemedlemmer" kan påberåbe sig forsørgelse efter deres indrejse, eller om forsørgelsen er begrænset til familiemedlemmer, der har opholdt sig i det samme land som unionsborgeren og dennes ægtefælle, før unionsborgeren ankom til værtsstaten, og hvor forsørgelsen allerede eksisterede før unionsborgeren flyttede til værtsstaten.

Herudover spørges der, om der kan indføres særlige krav med hensyn til arten eller varigheden af forsørgelsespligten, herunder om forsørgelsen skal fortsætte i en periode eller på ubestemt tid i værtsmedlemsstaten.

3. EU-Domstolens retspraksis

EU-Domstolen har i sagen C-200/02 (Zhu og Chen) udtalt, at "status som familiemedlem, der forsørges af en indehaver af opholdsret, følger af en faktisk situation, der er karakteriseret ved, at familiemedlemmets materielle behov dækkes af indehaveren af opholdsretten", jf. præmis 43.

I sagen C-1/05 (Jia) udtalte EU-Domstolen, at "for at afgøre, om slægtninge i opstigende linje til en fællesskabsborgeres ægtefælle forsørges af denne, skal værtsmedlemsstaten vurdere om disse slægtninge henset til deres økonomiske og sociale forhold ikke er i stand til at sørge for deres grundlæggende fornødenheder. Det materielle behov skal foreligge i disse slægtninges hjemland eller i det land, hvorfra de kom, på det tidspunkt, hvor de ansøger om at slutte sig til den pågældende fællesskabsborger", jf. præmis 37.

Ovenstående retspraksis behandler alene spørgsmålet om fortolkningen af forsørgelsespligten, og der foreligger ingen retspraksis vedrørende den generelle fortolkning af artikel 3, stk. 2, i opholdsdirektivet.

4. Regeringens retlige stillingtagen og sagens betydning for dansk ret

Sagen anses for væsentlig, da den vedrører spørgsmålet om afledte opholdsrettigheder til tredjelandsstatsborgere, der er "andre familiemedlemmer", jf. artikel 3, stk. 2, i opholdsdirektivet.

Det er regeringens grundlæggende opfattelse, at artikel 3, stk. 2, ikke medfører en EU-retlig forpligtelse for medlemsstaterne til at indrømme en opholdsret.

Det er endvidere regeringens opfattelse, at anvendelsen af artikel 3, stk. 2, fordrer en vis tilknytning mellem unionsborgeren og tredjelandsstatsborgeren, jf. opholdsdirektivets præambelbetragtning nr. 6 i opholdsdirektivet.

En ordlydsfortolkning af artikel 3, stk. 2, må føre til, at tredjelandsstatsborgeren skal forsørges i det land, hvor vedkommende ankommer fra. Det materielle behov skal derfor foreligge i

familiemedlemmets hjemland eller i det land, hvorfra familiemedlemmet kom, samt på det tidspunkt, hvor han/hun ansøger om at slutte sig til unionsborgeren eller dennes ægtefælle.

Endvidere må forsørgelseskravet antages fortsat at gælde under opholdet i medlemsstaten indtil det tidspunkt, hvor familiemedlemmet eventuelt får meddelt tidsubegrænset ophold.

Det er udlændingemyndighedernes vurdering, at der i en lignende sag behandlet efter dansk ret ville blive meddelt afslag på opholdsret.

Den danske regering vil på den baggrund afgive indlæg til støtte for det synspunkt, at opholdsdirektivets artikel 3, stk. 2, ikke er udtryk for en EU-retlig forpligtelse til at meddele opholdsret, men at det fortsat er op til de enkelte medlemsstater at fastsætte nærmere regler om denne persongrupper adgang til indrejse og ophold i deres nationale lovgivning, at det materielle behov skal foreligge i familiemedlemmets hjemland eller i det land, hvorfra familiemedlemmet kom, samt på det tidspunkt, hvor han/hun ansøger om at slutte sig til unionsborgeren eller dennes ægtefælle, og at forsørgelsesbetingelsen skal være opfyldt indtil det tidspunkt, hvor familiemedlemmet eventuelt opnår tidsubegrænset opholdsret.